

TASARIM VE PLANLAMA AKREDİTASYON DERNEĞİ

MİMARLIK PLANLAMA VE TASARIM DOKTORA PROGRAMLARI AKREDİTASYON ÖLÇÜTLERİ

OYK

ORGANİZASYON YÜRÜTME KURULU

PEMAK

PEYZAJ MİMARLIĞI AKREDİTASYON KURULU

Konur 2 Sokak No:34/10 Kızılay – Ankara

tpakreditasyon@gmail.com

www.taplak.org

Sürüm 1.0-20210225

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	2
TANIMLAR VE KISALTMALAR	2
DOKTORA PROGRAM AKREDİTASYONU İÇİN ASGARİ KOŞULLAR	3
ÖLÇÜTLER	3
1. Program Misyonu, Amaçlar ve Eğitim Hedefleri	3
2. Program Çıktıları ve Müfredat.....	4
3. Öğrenciler	6
4. Öğretim Kadrosu.....	7
5. Mezunlar	7
6. Sürekli İyileştirme	8
7. Fiziksel İmkân ve Kaynaklar	8
8. Yönetim ve Mali Kaynaklar.....	9
9. Toplumla İlişkiler.....	9

GİRİŞ

Tasarım ve Planlama Akreditasyon Derneği (TAPLAK) ve onun Peyzaj Mimarlığı Akreditasyon Kurulu'nun (PEMAK) amaçlarından birisi, Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde ve Türkçe konuşulan ülkelerde faaliyet gösteren Mimarlık Planlama ve Tasarım doktora programlarında verilen eğitim kalitesinin değerlendirilmesi ve iyileştirilmesine katkıda bulunmaktır.

Bu ölçütler, dinamik ve rekabetçi bir ortamda paydaşların beklentilerini karşılamak üzere mimarlık planlama ve tasarım doktora programlarının kalite güvencesini sağlamayı, bu programların sürekli iyileştirilmesini desteklemeyi ve tüm programların uluslararası standartları karşılamalarına yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Mimarlık Planlama ve Tasarım doktora programlarının değerlendirilmesi için başvuruda bulunan yükseköğretim kurumu, söz konusu programın bu belgede yer alan ölçütleri yerine getirdiğini kanıtlamakla yükümlüdür.

TANIMLAR VE KISALTMALAR

Kurumlar her ne kadar kendi farklı tanımlarını kullanabilirlerse de, TAPLAK ölçütlerini kullanarak yapılan değerlendirmelerde aşağıdaki temel tanımların tutarlı olarak kullanılması gerekmektedir:

Program çıktısı: Program bütününde öğrencilere kazandırılan bilgi, beceri ve yetkinliklerin tamamıdır.

Öğrenme çıktıları: Doktora programlarındaki her bir ders kapsamında öğrencilere kazandırılan bilgi, beceri ve yetkinliklerdir.

Değerlendirme: Ölçmeler sonucu elde edilen verilerin ve kanıtların çeşitli yöntemler kullanılarak yorumlanmasıdır. Değerlendirme, program öğretim amaçlarına ve program çıktılarına erişimi vermeli ve elde edilen çıktılar programı iyileştirici kararlarda ve yapılacak işlemlerde kullanılmalıdır.

Kredi: Öğrencilerin, öğrenme çıktılarını kazanmak üzere yerine getirecekleri çalışma, ödev, proje vb. sorumluluklara ait yükümlülüklerdir.

AKTS Kredisi: Avrupa Kredi Transfer Sistemi için kullanılan ifadedir.

Program misyonu: Programın eğitim-öğretim faaliyetlerinde bulunurken benimsediği temel yaklaşım, varoluş amacıdır.

Program amaçları: Programın, misyonuna uygun olarak ve asgari kalite gereklilikleri sağlanmış biçimde faaliyette bulunmak üzere belirlediği uzun vadeli ifadesidir.

Eğitim hedefleri: Programın amaçlarına ulaşmak üzere ortaya koyduğu, kısa veya orta vadeli, ölçülebilirliğini ifade eder.

YÖKAK: Yükseköğretim Kalite Kurulu'nu ifade eder.

TAPLAK: Tasarım ve Planlama Akreditasyon Derneği'ni ifade eder.

OYK: Organizasyon Yürütme Kurulu'nu ifade eder.

PEMAK: Peyzaj Mimarlığı Akreditasyon Kurulu'nu ifade eder.

DOKTORA PROGRAM AKREDİTASYONU İÇİN ASGARİ KOŞULLAR

1. Programın adında "Mimarlık Planlama ve Tasarım" ifadesi geçmelidir.
2. Akreditasyon başvurusu yapan doktora programının faaliyet gösterdiği üniversite, YÖKAK dış değerlendirme sürecine tabi tutulmuş olmalıdır.
3. Doktora programı, tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için toplam 21 krediden ve bir eğitim-öğretim yılı 60 AKTS'den az olmamak koşuluyla en az yedi ders, iki seminer, yeterlik sınavı, tez önerisi ve tez çalışması olmak üzere en az 240 AKTS kredi içermelidir. Lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için de en az 42 kredilik 14 ders, iki seminer, yeterlik sınavı, tez önerisi ve tez çalışması olmak üzere toplam en az 300 AKTS krediyi kapsmalıdır.
4. Doktora eğitimi verilen programlarda, öğretim kadrosunda en az beş (5) Peyzaj Mimarlığı, Kentsel Tasarım ve Peyzaj Mimarlığı, Şehir ve Bölge Planlama veya Mimarlık lisans derecesine sahip, toplam en az yedi (7) öğretim üyesi bulunmalıdır.
5. Programda, Peyzaj Mimarlığı, Şehir ve Bölge Planlama veya Mimarlık bilim alanlarında doçentlik yeterliliğine sahip, programın liderliğini üstlenmiş bir yöneticinin bulunması gereklidir.
6. Akreditasyon başvurusu yapacak doktora programı, başvuru tarihi itibarıyla mezun vermiş olmalıdır.

ÖLÇÜTLER

Bu bölümde, Mimarlık Planlama ve Tasarım doktora programlarının asgari olarak yerine getirmesi gereken akreditasyon ölçütleri açıklanmıştır.

1. Program Misyonu, Amaçlar ve Eğitim Hedefleri

- 1.1.** Aday Mimarlık Planlama ve Tasarım doktora programı, bağlı olduğu yükseköğretim kurumu tarafından ortaya konmuş olan güncel eğitim belgeleriyle uyumlu bir misyona, amaçlara ve eğitim hedeflerine sahip olmalıdır.
- 1.2.** Misyon, amaçlar ve eğitim hedefleri, liderlerin (bölüm başkanı, anabilim dalı başkanı vb.) başkanlığında, iç ve dış paydaşların katılımı ile mesleğin tüm paydaşlarının ihtiyaçları göz önüne alınarak oluşturulmalı, sistematik olarak gözden geçirilmeli ve

güncellenmelidir. Programda bu sistematik gözden geçirme ve değerlendirmeye uygun bir süreç tanımlanmış ve işletiliyor olmalıdır.

- 1.3. Misyon, açık ve anlaşılır bir biçimde ifade edilmiş olmalı, programın temel değerlerini ve varoluş amacını ortaya koymalıdır.
- 1.4. Programın misyonu, amaçları ve eğitim hedefleri programın ve bağlı olduğu yükseköğretim kurumunun stratejik planıyla uyumlu olmalıdır.
- 1.5. Programa ait tanıtıcı bilgiler, programın misyonu, amaçları ve eğitim hedefleri paydaşlar ve kamu tarafından kolayca erişilebilecek şekilde yayınlanmalıdır.
- 1.6. Programın amaçları/eğitim hedefleri program çıktılarıyla ilişkilendirilmeli ve bu ilişkiler belgelendirilmelidir.
- 1.7. Eğitim amaç ve hedeflerine ulaşılmasında kat edilen ilerleme sistematik olarak uygun süreçlerle ölçülmeli, değerlendirilmeli ve gerekli iyileştirmelerin gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır.
- 1.8. Program, amaç ve eğitim hedeflerine ulaşma konusunda olumlu bir ilerleme göstermeli ve bu ilerleme belgelenmelidir.

2. Program Çıktıları ve Müfredat

- 2.1. Programın çıktıları, eğitim hedeflerine ulaşabilmek için gereken asgari bilgi, beceri ve davranışları içermelidir. Program çıktıları; programın misyonu, amaçları ve eğitim hedeflerine, toplumsal ve sektörel beklentilere, programın bulunduğu coğrafyanın karakteristik özelliklerine vb. diğer etmenlere bağlı olarak farklılık gösterebilir. Mimarlık Planlama ve Tasarım doktora programları için asgari program çıktıları, programın hedefleriyle olduğu kadar TYYÇ ile de uyumlu olarak tasarlanmalıdır.

Mimarlık Planlama ve Tasarım Doktora Programı Çıktıları

1. Alanında bilimsel araştırma yaparak bilgiye genişlemesine ve derinlemesine ulaşır, ileri düzeyde bilgiyi değerlendirir, yorumlar ve uygular. Çalışma alanındaki kritik konuları kapsamlı şekilde tanımlar.
2. Alanında uygulanan güncel teknik ve yöntemler ile bunların kısıtları hakkında kapsamlı ileri düzeyde bilgi sahibidir. Alanına uygun yeni ve farklı yöntem ve teknolojileri kullanabilir.
3. Belirsiz, sınırlı ya da eksik verileri kullanarak, bilimsel yöntemlerle bilgiyi tamamlar ve uygular; değişik disiplinlere ait bilgileri bir arada kullanabilir.
4. Mesleğinin yeni ve gelişmekte olan uygulamaları bilir, ihtiyaç duyduğunda bunları inceler, öğrenir ve uygular.
5. Alanı ile ilgili problemleri tanımlar ve formüle eder, çözmek için ileri düzeyde yöntem geliştirir ve çözümlerde yenilikçi yöntemler uygular.

6. Yeni ve/veya özgün fikir ve yöntemler geliştirir; karmaşık sistem veya süreçleri tasarlar ve tasarımlarında yenilikçi/alternatif çözümler geliştirir.
 7. Çevre sorunları, doğal kaynakların korunması ve geliştirilmesi, sürdürülebilirlik konuları kapsamında Avrupa Birliği ile Türkiye'deki çevre politikaları ve mevzuatı konularında ileri düzeyde bilgi sahibidir.
 8. Alanında ve disiplinlerarası çalışmalarda etkin rol oynayabilir, bu tür çalışmalarda liderlik yapabilir ve karmaşık durumlarda çözüm yaklaşımları geliştirebilir; bağımsız çalışabilir ve sorumluluk alır.
 9. Bir yabancı dili en az Avrupa Dil Portföyü B2 Genel Düzeyinde kullanarak, sözlü ve yazılı iletişim kurar.
 10. Çalışmalarının süreç ve sonuçlarını, o alandaki veya alan dışındaki ulusal ve uluslararası ortamlarda sistematik ve açık bir şekilde yazılı ya da sözlü olarak aktarır.
 11. Verilerin toplanması, yorumlanması, duyurulması aşamalarında ve mesleki tüm etkinliklerde toplumsal, bilimsel ve etik değerleri gözetir.
- 2.2.** Program çıktılarının sağlanma düzeyini sistematik ve düzenli olarak ölçmek ve değerlendirmek için katılımcı süreç ve yöntemler tanımlanmış ve işletiliyor olmalıdır. Program çıktılarına ulaşılmasına yönelik başarı ve ilerleme belgelenmelidir. Bunun için oluşturulacak öğrenim cetvelleri vasıtasıyla; dersler, öğrenme çıktıları ve program çıktıları arasındaki ilişkiler gösterilmeli, çıktılara ulaşmada kullanılan performans ölçme yöntemleri ve sıklığı belgelendirilmelidir. Ayrıca işletilen sürecin sistematik olarak gözden geçirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik kanıtlar sunulmalıdır.
- 2.3.** Öğrencilerin mezun olmadan önce program çıktılarını kazandıklarını gösteren ölçme ve değerlendirmeye yönelik kanıtlar sunulmalıdır.
- 2.4.** Müfredat, programın misyonuna, amaçlarına, eğitim hedeflerine ve program çıktılarına ulaşmasını sağlayacak şekilde tasarlanmış olmalıdır.
- 2.5.** Müfredat, mimarlık planlama ve tasarım doktora programı asgari eğitim alanlarını içermelidir. Bu alanlar asgari olarak aşağıdakilerden meydana gelmelidir:
- a. Farklı ölçek ve alanlarda planlama ve tasarım kuramları, yöntemleri ve uygulamaları,
 - b. Farklı ölçek ve alanlarda planlama ve tasarım yönetimi,
 - c. Doğal ve kültürel sistemler ve süreçler,
 - d. Bilgi teknolojileri ve bilgisayar uygulamaları,
 - e. Resmi, idari ve kamusal düzenleme ve politikalar,
 - f. İletişim teknikleri ve kişisel gelişim
- 2.6.** Müfredatın en az yüzde ellisini tasarım ve planlama konuları içermelidir.

- 2.7. Müfredat öğrencilerin araştırma, uygulama, sosyal ve mesleki gelişim, kültürel faaliyetler gibi çeşitlilik gösteren aktivitelere katılmalarına imkân vermelidir.
- 2.8. Müfredata uygun ders programları oluşturulmalı, her bir ders için asgari olarak aşağıdakileri içeren ve paydaşların erişimine açık şekilde yayınlanan bilgi paketleri oluşturulmalıdır:
 - a. Dersin adı, kodu, kredi bilgisi
 - b. Dersin amaç ve hedefleri
 - c. Dersin içeriği/kapsamı
 - d. Dersin öğrenme çıktıları
 - e. Dersin öğrenme çıktılarının program çıktıları ile ilişkisi
 - f. Dersin ölçme ve değerlendirme yöntemleri
 - g. Dersin ön koşulları (varsa)
- 2.9. Müfredat, ders programları, öğrenme ve program çıktıları ve bunların alt bileşenleri sistematik olarak gözden geçirilmeli, etkinlikleri değerlendirmeli, programın misyon ve amaçlarına sağladıkları katkılar ortaya konmalı ve öğrencilere hedeflenen bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandırma dereceleri değerlendirilmelidir.

3. Öğrenciler

- 3.1. Mimarlık planlama ve tasarım doktora programlarında öğrenim görecektoktora öğrencilerinin, programın hedeflediği çıktıları (bilgi, beceri ve davranışlar) öngörülen süreler içinde edinebilmeleri için sahip olmaları gereken nitelikler ve öğrenci kabul göstergeleri belirlenmiş olmalıdır. Bu nitelikler ve göstergeler aday öğrencilere çeşitli kanallar vasıtasıyla tanıtılmalı, sürekli gözden geçirilmeli ve değerlendirilmelidir.
- 3.2. Nakil öğrencilerinin kabulü ile öğrenci değişimi ve başka kurumlarda/programlarda alınan ders ve kazanılan kredilerin geçerli sayılmasıyla ilgili politikalar tanımlanmış ve uygulanıyor olmalıdır.
- 3.3. Program, öğrenci hareketliliğini teşvik edici uygulamalar gerçekleştirmeli ve bunları belgelemelidir.
- 3.4. Öğrencilere program boyunca akademik ve mesleki gelişim/kariyer alanlarındaki planlamaları ve gelişimlerine destek olmak üzere danışmanlık ve rehberlik hizmetleri verilmelidir.
- 3.5. Program, öğrencileri, mesleki, toplumsal ve kültürel faaliyetlere katılmaları konusunda teşvik etmeli ve katılım düzey ve performanslarını izlemelidir.
- 3.6. Öğrencilerin programın eğitim hedeflerine ve kazandırılması hedeflenen çıktılarına başarıyla ulaşıp ulaşmadığı, gösterdikleri performans ve gelişim düzenli olarak şeffaf, tarafsız ve objektif yöntemlerle ölçülmeli ve değerlendirilmelidir.

3.7. Mezuniyet kararının verilmesine yönelik şeffaf, tarafsız ve objektif yöntemler belirlenmiş ve uygulanıyor olmalıdır.

4. Öğretim Kadrosu

4.1. Mimarlık planlama ve tasarım doktora programlarında, programın misyon, amaç ve eğitim hedeflerini yerine getirebilecek sayıda ve yetkinlikte öğretim kadrosunun bulunması gereklidir.

4.2. Öğretim kadrosu; program çıktılarında ve müfredatı hakim olmalı, eğitim-öğretim ve öğrencilere verilecek danışmanlık/rehberlik hizmetlerini yürütebilmeli, kendi mesleki gelişimlerine ve programa katkıda bulunacak araştırmalar, mesleki faaliyetler ve paydaş ilişkileri yürütebilmelidir.

4.3. Öğretim kadrosu, eğitim hedeflerini ve program çıktılarını değerlendirebilecek, iyileştirebilecek ve bununla ilgili süreçleri geliştirip işletebilecek yetkinlikte olmalıdır. Bu durumu belgelemek amacıyla, öğretim elemanlarının uzmanlıkları, öğrenim durumları, eğitim tecrübeleri, mesleki tecrübeler, araştırmalar ve yayınlar, mesleki topluluklara üyelikleri, alınan sertifikalar vb. bilgiler çizelgeler halinde sunulabilir.

4.4. Öğretim kadrosuna verilen sorumluluk ve iş yükleri kendi gelişimlerini sağlamalarına olanak verecek biçimde dağıtılmalıdır.

4.5. Öğretim kadrosunun performanslarını ölçme, değerlendirmeye yönelik işletilen süreçler ile onları destekleyen ve gelişimlerini teşvik eden uygulamalara yönelik kanıtlar sunulmalıdır.

4.6. Öğretim kadrosunun özellikle eğitim-öğretim ve rehberlik hizmetlerindeki performanslarının öğrenciler tarafından değerlendirileceği ayrı bir değerlendirme sisteminin oluşturulmuş ve işletiliyor olması tavsiye edilir.

4.7. Öğretim üyesi atama ve yükseltme kriterleri, bu ölçüt kapsamında verilenlerin sağlanmasına olanak verecek biçimde oluşturulmuş ve uygulanıyor olmalıdır.

4.8. Öğretim kadrosu Mimarlık planlama ve tasarım alanının yapısına uygun biçimde ve ağırlıkta oluşturulmuş olmalıdır.

5. Mezunlar

5.1. Program mezunlarını takip etme, başarı durumlarını izleme ve onlarla sürdürülebilir ilişkiler kurma konusunda yaklaşımlar geliştirmiş ve uyguluyor olmalıdır. Programlar, mezunlarla kurdukları ilişkileri detaylı şekilde açıklamalı ve belgelemelidir.

5.2. Program, eğitim programları içine mezunlardan gelecek bilgi ve tecrübeleri dahil etmelidir.

5.3. Programın geliştirilmesinde düzenli olarak mezunların görüşlerinden yararlanılmalıdır.

6. Sürekli İyileştirme

- 6.1.** Program yöneticisi etkin ve katılımcı bir liderlik ve yönetim sağlamalıdır.
- 6.2.** Programa ait uzun vadeli bir planın ve sistematik olarak işletilen özdeğerlendirme aşamalarının bulunması gereklidir. Bu aşamalar ve süreçler açıklanmalıdır.
- 6.3.** Programın bağlı olduğu yükseköğretim kurumu, mimarlık planlama ve tasarım doktora programı misyonu ve hedeflerine ulaşılmasında, sürekli gelişimin ve kalite güvencesinin sağlanmasında yeterli desteği ve kaynakları sağlamalıdır.
- 6.4.** Programda görev alan öğretim elemanlarının süreçlere katılımı sağlanmalıdır. Bu çerçevede misyon, amaç, hedefler, program çıktılarının oluşturulması, müfredatın geliştirilmesi, ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin belirlenmesi, sürekli iyileştirme çerçevesinin oluşturulması, kaynakların kullanımı ve süreçlerin planlanması gibi faaliyetler boyunca öğretim kadrosu kararlara uygun yöntemlerle katılım gösterebilmelidir.
- 6.5.** Programın eğitim hedefleri ve program çıktıları gibi sistematik olarak ölçülen verilere ait ölçme ve değerlendirme sonuçları, iyileştirmelerin planlanması ve gerçekleştirilmesinde önemli girdilerdir. Bu verilerin iyileştirmelerde kullanılmasına ve elde edilen sonuçlara dair somut kanıtlar sunulması önemlidir.
- 6.6.** Sürekli iyileştirme döngüleri açıklanmalıdır.

7. Fiziksel İmkân ve Kaynaklar

- 7.1.** Programın, eğitim hedeflerine ve program çıktılarına ulaşabilmesi için gerekli fiziksel imkân ve kaynaklara sahip olması gerekmektedir. Fiziksel imkân ve kaynaklar; öğretim kadrosunun ve öğrencilerin gelişimini destekleyecek, akademik çalışmaların etkin biçimde yapılabilmesini sağlayacak, programın sürekli bir iyileşme ve gelişim göstermesine yardımcı olacak nitelik ve nicelikte olmalıdır. Tavsiye edilen asgari fiziksel imkân ve kaynaklar aşağıdaki gibidir:
 - a. Öğretim kadrosu, idari personel ve birimler için ayrılmış uygun nitelik ve nicelikte çalışma/ofis mekânları
 - b. Öğrenci ve öğretim kadrosunun birlikte çalışabileceği tasarım/planlama stüdyoları
 - c. Öğrencilerin çalışabileceği uygun donanımlara sahip çizim salonları
 - d. Okul içinde sergileme alanı olarak kullanılacak uygun büyüklük ve konumdaki alanlar
 - e. Güncel yazılım ve donanım ile internet erişim imkânlarına sahip bilgisayar laboratuvarları
 - f. Basılı ulusal ve uluslararası kaynakların bulunduğu ve sürekli güncellendiği kütüphane olanakları
 - g. Elektronik yayınlar ve sayısal kaynaklara ulaşım imkânı veren abonelikler

- h. Geleneksel saklama koşullarına sahip arşiv mekânları/olanakları
 - i. Sayısal arşiv olanakları
 - j. Üretim ve eğitim amaçlı kullanılacak araştırma ve üretim alanları
 - k. Ders aralarında öğrencilerin vakit geçirebileceği ve diğer ihtiyaçlarına yönelik kullanılacak sosyal ve kültürel alanlar
- 7.2.** Fiziksel imkân ve kaynakların sürekli geliştirilmesi, fiziki kaynaklara yönelik bakımların düzenli olarak yapılabilmesi ve kaynakların sürdürülebilir kullanımının sağlanmasına yönelik gerekli tedbirlerin alınması gerekmektedir.
- 7.3.** Mekanlar ve kaynaklar iş sağlığı ve güvenliği açısından uygun olmalı ve dezavantajlı bireylere eşit erişimi/kullanım olanağı sağlamalıdır.
- 7.4.** Fiziksel imkânlarla ve kaynaklara erişim konusunda uygun politikalar belirlenmiş olmalı ve öğretim kadrosu/personel/öğrenciler tarafından bu imkan ve kaynakların sürdürülebilir şekilde kullanıldığına dair kanıtlar sunulmalıdır.

8. Yönetim ve Mali Kaynaklar

- 8.1.** Program, misyonuna, amaç ve eğitim hedeflerine ulaşmasını sağlayacak, bağlı olduğu yükseköğretim kurumunun üst yönetimiyle uyumlu ilişkilerin sürdürüldüğü bir idari yönetim çerçevesine sahip olmalıdır.
- 8.2.** Program hem kendi bağlı bulunduğu hem de diğer üniversitelerdeki mekânsal planlama ve tasarım ve ilgili diğer programlarla etkileşim halinde olmalıdır. İhtiyaç duyulması halinde farklı program veya bölümlerden destek temin edilebilmesi önemlidir.
- 8.3.** Programın bağlı olduğu yükseköğretim kurumu, programın hedeflerine ve program çıktıklarına ulaşmasını sağlayacak ve bu dokümandaki ölçütlerle ilgili şartların temin edilmesinde ve sürekli geliştirilmesinde ihtiyaç duyulan her türlü desteği (fiziksel destekler, insan kaynağı desteği, kurumsal hizmetler, vb.) sağlamalıdır.
- 8.4.** Programın gereksinimlerini sağlayacak parasal destek verilmeli, parasal kaynakların temininde ve dağıtımında adil ve şeffaf yöntemler izlenmelidir.

9. Toplumla İlişkiler

- 9.1.** Alanla ilgili diğer disiplinlerde yerel ve/veya bölgesel düzeyde faaliyet gösteren meslek sahipleriyle düzenli ilişkiler kurulmalı, gerektiğinde bu kişilerden destek alınmalıdır.
- 9.2.** Çalışanlar ve öğrenciler, programın kendi içindeki, üniversite içindeki faaliyetlere ve toplumsal sorumluluk projelerine katılmaları konusunda cesaretlendirilmelidirler.
- 9.3.** Toplumun programa yönelik değerler, süreçler, etik vb. konularda bilgilendirilmelerini sağlayacak aktiviteler planlanmalı ve gerçekleştirilmelidir.
- 9.4.** Program çalışan ve öğrencileri, mimarlık planlama ve tasarım alanında ilgili mesleki kurum ve örgütlerle etkin bir iletişim içinde olmalı ve işbirlikleri gerçekleştirmelidirler.